

مجله‌ی بوستان ادب دانشگاه شیراز
سال سوم، شماره‌ی اول، بهار ۱۳۹۰، پیاپی ۷
(مجله علوم اجتماعی و انسانی سابق)

نمادشناسی حکایت «بوف و زاغ» کللیه و دمنه بر پایه‌ی اساطیر ایران و هند

دکتر فرانک جهانگرد*

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی تهران

دکتر مصطفی صدیقی** طیبه گلستانی حتکنی***

دانشگاه هرمزگان

چکیده

اسطوره‌ها با زبانی پیچیده و رازآمیز با انسان سخن می‌گویند و مفاهیمی عمیق و رازناک را با زبان خاص خود، نماد، بیان می‌کنند. نمادها علاوه بر بیان مفاهیمی ژرف که کشف آن‌ها به شناخت بیش‌تر بشر از خود مدد می‌رساند، اغلب نشان‌دهنده‌ی تضادها و پیوندها در دنیای اساطیری، افسانه‌ها، قصه‌ها و حماسه‌ها هستند. در برخی از اسطوره‌ها، تضاد و تقابل خیر و شر، روشنی و تاریکی، زمین و آسمان، باران و خشکی، خورشید و ماه و... به گونه‌ای نمادین، مانند جنگ خدایان و اهریمنان، زاغ و بوم، مار و پرنده، قهرمان و اژدها و... نمایان می‌شود. تقابل روشنی و تاریکی نمونه‌ای از این تضادهاست که از اصول بنیادین فرهنگ ایران باستان نیز به شمار می‌رود.

* استادیار زبان و ادبیات فارسی fjahangard@yahoo.com (نویسنده‌ی مسئول)

** استادیار زبان و ادبیات فارسی navisa_man@yahoo.com

*** کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی golestani.tayebeh@yahoo.com